

Helyi tanterv az általános iskola 1-4. évfolyama számára

Ének-zene

Az alábbi helyi tanterv a Hajdú-Bihar Megyei Általános Iskola, Gimnázium és Kollégium számára a 2020. szeptember 1-jétől felmenő rendszerben (1., 5., 9. évfolyamokon) bevezetésre kerülő Nemzeti alaptantervben foglalt szabályozás alapján készült.

A képzés sajátosságai szerint: sajátos nevelési igényű/halmozottan sérült (látássérült, enyhe értelmi fogyatékos) tanulók számára készült.

Az ének- zenei nevelés a tanuló identitástudatának kialakítása és személyiségfejlődése szempontjából kiemelkedő fontosságú. A zenei nevelés akkor lesz eredményes, ha kialakul a tanuló zenei anyanyelve, mely által hazájához, nemzetéhez értelmileg és érzelmileg egyaránt kötődik. A pedagógus munkájának érdemi szerepe van a gyermek iskolai életében, ennek hatása életre szóló, túlmutat az iskola falain. Az ének-zenei nevelés speciálisan olyan készségeket, képességeket, kompetenciákat is fejleszt, melyek hatással vannak egyéb, nem zenei képességekre is (transzferhatás).

A művészi tevékenység, a művészetek hatása semmivel nem pótolható szerepet játszik személyiségünk fejlődésében, az ízlés, a kreativitás, az érzések árnyalt kifejezésének fejlesztésében. A műalkotások által közvetített magatartásminták elsajátítása a kulturális közösség fennmaradásának biztosítója, az egyén szocializációjának döntő mozzanata. A kultúra értékeinek megismerése közös élményanyaggal szolgálja az összetartozás érzésének erősítését. A művészeti nevelés segítséget nyújt a tanulóknak abban, hogy felismerjék, becsüeljék a kultúra értékeit, hozzájárul a nemzeti azonosságtudat kialakításához.

Az ének-zenei nevelés fő célja az ének megszerettetése, a zene világának megismertetése és élményt adó megértetése. Ennek eszköze, a zenei élmény, személyiség- és közösségformáló erejével, pedagógiai jelentőségével, jóval túlmutat a zenélés tevékenységén. A tanítás célja a zeneértő és zeneérző képességek fejlesztése, a szellemi és lelki tulajdonságok gyarapítása, a fantázia, az érzékenység fokozása a zenei élmények segítségével. A közös együttes élmény megteremtése segítségével a befogadás és az önkifejezés, valamint az egymásra figyelés harmóniája valósulhat meg.

Ének-zenei oktatásunk jellemzője az érték közvetítés és az értékörzés a Kodály-módszer segítségével. E módszer teljes embert fejlesztő pedagógia, melynek középpontjában az európai műveltségű, a magyar nemzeti hagyományt őrző, nyitott, kreatív, közösségi ember áll. Zenei örökségünk bemutatásával, tanításával erősítjük tanulóink pozitív attitűdjét, kötődését saját népe és kultúrája értékeihez, a szülőföld, a haza és a nemzet fogalmának kialakítását.

A zenei reprodukció témakörében a pedagógus feladata az éneklés különböző formáinak (hangszerkíséretes éneklés, egy- és többszólamú éneklés) megismertetése, hallás utáni daltanítással magyar és külföldi népzenei anyag bemutatása, aktív énekléssel maradandó élmények nyújtása, az énekes és hangszeres improvizáció, az alkotó és önkifejező tevékenység fejlesztése, valamint a felismerő kottaolvasás elemeinek (relatív szolmizáció, kézjelek, ritmikai és dallami összetevők) tanítása. A zenei befogadás témakörében a zeneművekben való tájékozódást segítő kompetenciák (emlékezet, zenei fantázia, koncentráció) fejlesztése és a zenehallgatás anyagának az újszerű médiatartalmak felhasználásával is történő bemutatása, ismertetése.

Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók számára a tanításban minden elem az ének-zenei élményekhez, tevékenységekhez kapcsolódik. A tanórákon kiemelt cél az élőzenére épülő befogadói élmények megteremtése. E cél elérése érdekében az éneklés, az aktív zenélés változatos formáit szerepeltethetjük. Az aktív zenélés mint csapatmunka, mint közösségi élmény nagy segítséget nyújt a hátrányos szociokulturális státusz leküzdésében, az eredményes társadalmi integrációban, a fogyatékoságból eredő hátrányok csökkentésében. A sikeres énekórai munka segíti a belső kontroll erősítését, az önbizalom fejlesztését, a lelki egészség biztosítását. Az oktatás fontos részét képezi a zene és a mozgás összekapcsolása, a néptánc oktatása, valamint a kultúrát közvetítő intézmények bevonásával a koncertpedagógia lehetőségeinek kihasználása. Az egyéni különbségek figyelembe vételének fontos területe a tehetséggondozás, melynek célja a kiemelkedő teljesítményre képes tanulók segítése, hogy képességeiknek megfelelő szintű eredményeket érjenek el.

Speciális célok, feladatok:

A gyengénlátó, aliglátó tanuló az élet minden területén több nehézséggel küzd, mint az ép társai, ezért a készségek, képességek fejlesztése mellett kiemelten fontos a művészetek személyiségformáló hatása.

Az ének-zene ismeretanyagában a hallásos tanulás kerül előtérbe. A zenei jelrendszer megismeréséhez egyéni segítségnyújtás, gyakran nagyított kotta szükséges.

A gyengénlátás következtében kialakult hiányos megismerőtevékenység kompenzálása a hang által közvetített médiarendszerek dominanciájával.

Aliglátó tanulók értékelésekor a kottaolvasásban a vizuális tájékozódás nehezített volta miatt engedményeket kell tenni.

Az ének - zene órák megoszlása az adott évfolyamokon a következő:

Évfolyam	1.	2.	3.	4.
Heti óraszám	2 óra	2 óra	2 óra	2 óra
Tanítási hetek száma	36 hét	36 hét	36 hét	36 hét
Éves óraszám	72 óra	72 óra	72 óra	72 óra

1–2. évfolyam

A szakasz oktató-nevelő munkájának célja átvezetni a gyerekeket az óvodai játékközpontú tevékenységből az iskolai tanulás tevékenységébe. Feladata a tanulót felkészíteni az alapvető kultúrtechnikák befogadására, fogékonnyá tenni a környezet, a természet és a társas kapcsolatok iránt, teret biztosítva az életkornak és a fejlettségnek megfelelő gyermekjátéknak és mozgásnak.

Az ének-zene hatékony tanítása is biztosítja ebben a szakaszban az átmenet sikerességét. A dalok, játékok tanításával, az ének-zene eszközszerével segítheti tanulóinkat az önmegvalósítás, önkifejezés gyakorlásában, a feszültségtől mentes, oldott kommunikáció átélésében. A játékos, felszabadult légkör segítséget nyújt a féltékenység, a szorongás leküzdésében, a harmonikus személyiségfejlesztésben, a személyiség egészének kiteljesedésében. Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése a megfelelő önértékelés, a saját személyiség megismerésében nagy jelentőségű. A társas kapcsolatok alakításában, a társadalmi beilleszkedésben elengedhetetlenül szükséges reális önkép, megfelelő önismeret megalapozásában, az egymáshoz való alkalmazkodóképesség, együttműködési készség erősítésében az énekóráknak is fontos szerep jut.

Az együttérzés, segítőkészség, tisztelet készségének fejlesztése a dalokon, játékokon keresztül már a bevezető szakaszban megkezdődik. A beszédértés és beszédcentrikusság előtérbe helyezését a dalok tanulása, szövegüknek elemző elsajátítása, a kifejezések magyarázata segíti az énekórák munkájában.

Az életkornak megfelelő gyermekdalok éneklésével, hallgatásával, gyermekműsorok nézésével és a tapasztalatok megbeszélésével a valóság és a virtuális valóság megkülönböztetését segítjük elő. A tanulás iránti érdeklődés felkeltésével, személyes élmények biztosításával, új ismeretek átadásával már ebben az életkorban segítjük a tudatos tanulás megalapozását.

1. évfolyam

72 óra

A témakörök áttekintő táblázata:

Témakör neve	Óraszám
Zenei reprodukció	36
Zenei befogadás	36
Összes óraszám:	72

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>1. Zenei reprodukció</p>		<p>Javasolt óraszám/ helyi óraszám: 36 óra/ 36 óra</p>
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>Az óvodából és otthonról hozott énekes-zenei kifejezőképesség szintjének fejlesztése, a hangterjedelem bővítése.</p> <p>Ritmushangszeres megszólaltatások, ritmuszenekar kialakítása, egyszerű ritmusok szabad, kötetlen megszólaltatása, dalkíséreték ritmushangszerekkel.</p> <p>Zenei alkotás a megismert ritmikai, dallami, tempó- és dinamikai elemekkel.</p> <p>A zenei kreativitás és fantázia fejlesztése játékos gyakorlatokkal, énekes, ritmushangszeres és mozgásos rögtönzésekkel.</p> <p>Énekes rögtönzések, az énekhang, éneklési kedv fejlesztése.</p> <p>Tájékozódás kialakítása a különféle kottarendszerek írásában, olvasásában, felismerésében, a zenei hangok megjelenítésében.</p> <p>A kottairás-és olvasás elemi szintjének kialakítása.</p> <p>A perceptív, a cselekvéses, a fogalomalkotó, logikus gondolkodás fejlesztése.</p> <p>Azonosítás, összehasonlítás, megkülönböztetés, csoportosítás, konkretizálás, válogatás képességének fejlesztése.</p> <p>Motorikus és auditív funkciók összekapcsolása.</p> <p>Észlelés, figyelem- és emlékezetfejlesztés. Algoritmizált és fogalomalkotó gondolkodás fejlesztése.</p>		
<p>Ismeretek</p>	<p>Fejlesztési követelmények/ Tevékenységek</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>	
<p>1.1 ÉNEKLÉS Óvodás dalok-gyermekdalok Dalok az állatokról Gyermekdalok, körjátékok</p>	<p>Éneklés különféle tempókban (lassan, gyorsan, közepesen) Éneklés különféle dinamikával (halkan, hangosan).</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> A hangképzés, a beszédlevegzés és a hangoztatás</p>	

<p>Ünnepek dalai Évszakok dalai</p>	<p>Törekvés a tiszta éneklés, az értelmes szövegkezelés szabályainak betartására. Törekvés a dalkezdés és dalzárás pontosságának betartására. Ritmuskíséretes éneklés. Részvétel a közös éneklésben, dalok tanulásában, a különféle éneklési játékokban, gyakorlatokban.</p>	<p>fejlesztése. Artikuláció, hangerő, hangleyjtés, hangsúly, beszédritmus. A dalok szövegeinek megismerése, értelmezése, érzelmek kifejezése, szókincs és emlékezet-fejlesztés. Verbális emlékezet.</p>
<p>1.2 GENERATÍV KREATÍV ZENEI TEVÉKENYSÉG</p> <p>Ritmushangszeres játékok, szabad és kötött formákban</p> <p>Hangulatok, érzelmi állapotok kifejezése hangszeres és énekes formákban</p> <p>A zene jellemzőinek megjelenítése mozgással</p>	<p>A tanult dalok felismerése jellemző ritmus-, dallam- vagy szövegmotívumaik alapján. A tanult dalok csoportosítása adott szempontok alapján. Aktív, cselekvő részvétel a körjátékok, mozgásos játékok tanulásában, előadásában, a különböző játékos gyakorlatokban. Egyéni adottságok szerint részvétel a közös játékokban, megszólaltatásokban. Dallam írása vershez, adott ritmushoz. Aktív részvétel a zenére történő ritmikus mozgásokban, a tér- és formagyakorlatokban, szabad és kötött formákban. Énekes rögtönzések kialakítása.</p>	<p><i>Matematika:</i> Kapcsolatok felismerése, az elvont gondolkodás erősítése. Figyelem, észlelés, válogatás, osztályozás, érzékelés. Időtartam, időrend. Számsorok, számok ritmusa, csoportosítás, elrendezés. <i>Testnevelés és sport:</i> Az egyensúlyérzék fejlesztése, a mozgáskoordináció erősítése, a nagy és finom mozgások fejlesztése. Térérzékelés, testtartás. Ritmikus mozgások.</p>
<p>1.3 FELISMERŐ KOTTAOLVASÁS</p> <p>Egyszerű ritmusértékek: negyed(tá), páros nyolcad(ti-ti), negyedértékű szünet</p> <p>Kettes ütem, ütemvonal, záróvonal</p>	<p>Alapvető zenei ismeretek szerzése a ritmusok jelölése, megszólaltatása terén. A tanult ritmusértékek felismerése, részvétel az írásukban, olvasásukban.</p>	<p><i>Vizuális kultúra:</i> A dalok érzelmi világának, az átélt élményeknek a megjelenítése különböző technikák</p>

<p>Szolmizációs hangok és kézjelek: szó, mi, dó, lá, ré</p> <p>Ritmuskotta, három vonalas kotta, színes kotta, rögzített dó helyel</p> <p>Betűkotta</p>	<p>Törekvés a solmizációs hangok és kézjelek megismerésére, pontos használatára.</p> <p>Kottairás és olvasás segítségével.</p>	<p>segítségével. Átélt, elképzelt vagy hallott esemény vizuális megjelenítése.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Ritmus, dallam, szöveg. Lassú, közepes, gyors tempó. Halk és hangos éneklés. Pontos szövegkiejtés, artikuláció. Körjáték, ünnep, évszak.</p> <p>Kánonéneklés. Ritmushangszer, ritmuszenekar. Kíséret. Szabad játék. Ritmikus mozgás. Dallamrögtönzés. Ritmusérték – és jelölés. Vonal és vonalköz. Szín, hang.</p>	
<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>2. Zenei befogadás</p>	<p>Javasolt óraszám/ helyi óraszám: 36 óra/ 36 óra</p>
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>A zenei befogadást elősegítő képességek erősítése.</p> <p>A zenei memória, a zenei fantázia, a zenei történéseket megelőlegező képességek alakítása.</p> <p>A zenei hallás fejlesztése, az irányított figyelem alkalmazásának gyakorlása.</p> <p>A dallamhallás képességének erősítése.</p> <p>Az emocionális érzékenység fejlesztése, differenciálás a hangok között.</p> <p>Alapvető ismeretek szerzése a hangok jellemző tulajdonságairól.</p> <p>Figyelem irányultságának és intenzitásának fejlesztése.</p> <p>Auditív figyelem fejlesztése, hangszínek és fogalmak összekapcsolása.</p> <p>A hangzás különbségeinek megfigyelése.</p> <p>Perceptív és cselekvéses gondolkodás fejlesztése.</p>	
<p>Ismeretek</p>	<p>Fejlesztési követelmények/ Tevékenységek</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>
<p>2.1BEFOGADÓI KOMPETENCIÁK FEJLESZTÉSE</p>	<p>A hallott részletek elemzése, megbeszélése.</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> Beszédhang, artikuláció, auditív</p>

<p>Hangok, zajok, zörejek Hangok, hangzások</p>	<p>Ritmus- és dallam megszólaltatása fokozatosan, emlékezetből. Alapritmusok, ütemfajták, egyszerű dallamfordulatok felismerése kézjelről, színes kottáról. Dallamfordulatok elemzése: ismétlődés, lépés, ugrás a dallamokban.</p>	<p>figyelem, auditív differenciálás. Érzelmek kifejezése hangok segítségével. <i>Matematika:</i> Az észlelés, érzékelés pontosságának fejlesztése. Figyelemfejlesztés.</p>
<p>2.2 ZENEHALLGATÁS Környezetünk hangjai Zajok, zörejek, zenei hangok Kellemes és kellemetlen hangok Egyidejű hangzások: zenekar, több hangszer egyidejű megszólalása Emberi hang: beszéd- és énekhangok</p>	<p>A többször hallott, meghallgatott hangok, környezetünk hangjainak, a ritmushangszerek hangjának felismerése. Több hangszer egyidejű hangzásának felismerése. Az emberi hang sokféleségének megfigyelése, felismerése. A hang különféle jellemzőinek megállapítása, összehasonlítása.</p>	<p>Motoros és auditív emlékezet fejlesztése. <i>Vizuális kultúra:</i> érzelmek leírása és megjelenítése különféle technikák segítségével.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Zenei emlékezet, zenei fantázia. Zörejt, zenei hang, beszédhang, énekhang. Hangerő, hangmagasság, hangszín, időtartam. Kellemes és kellemetlen hang.</p>	

Az 1. évfolyam végére elvárható követelmények:

- Tudjon csoportban gyermekdalokat, népi játékokat, körjátékokat énekelni.
- Vegyen részt oldottan, örömmel az éneklésben.
- Törekedjen a szöveg tiszta, szép ejtésére, helyes artikulációra, a megfelelő tempó és hangerő alkalmazására.
- A tanult ritmikai elemeket ismerje fel és tudja azokat tapssal, kopogással ritmushangszerekkel megszólaltatni.
- Ismerje fel a tanult dalokat dallam-és ritmusmotívumairól.
- Fejlődjön akusztikus figyelme, irányultsága, intenzitása.
- Tudjon a negyedes lüktetésnek megfelelő egyszerű mozgásokat megjeleníteni.

- Ismerje a gyermekdalokhoz kapcsolódó játékokat, mozgásokat, kapcsolódjon be a körjátékokba, mozgásos, táncos tevékenységekbe.

Továbbhaladás feltételei:

- Tudjon csoportban gyermekdalokat, népi játékokat, körjátékokat énekelni, vegyen részt oldottan, örömmel az éneklésben.
- Tudjon a negyedes lüktetésnek megfelelő egyszerű mozgásokat megjeleníteni.
- Ismerje a gyermekdalokhoz kapcsolódó játékokat, kapcsolódjon be a körjátékokba.
- A tanult ritmikai elemeket ismerje fel.

Súlyosan látássérült tanulókra vonatkozó kiegészítések:

Megfelelő motiváció után kapcsolódjon be a közös éneklésbe, körjátékba, improvizációs játékba, gyermekjátékba. A tanult mondókákból, versekből, dalokból minél többet tudjon tanári segítséggel ritmikusán előadni. Próbálkozzon az egyenletes lüktetés érzékelésére járással, mozgással. Használja a ritmushangszereket. Tanári segítséggel használja a ritmushangszereket. Tanári segítséggel hangoztassa a tanult ritmusokat. Ismerje fel a tanult dalokat. Megfelelő megfigyelési szempontok adása után néhány perces zenés részletet vagy bemutatót figyelmesen hallgasson végig. Próbálja élményét mozgásban, játékos formában, tetszőlegesen kifejezni.

Halmazottan sérült látássérült tanulókra vonatkozó kiegészítések:

Megfelelő motiváció után kapcsolódjon be a közös éneklésbe, körjátékba, improvizációs játékba, gyermekjátékba. A tanult mondókákat, verseket, dalokat tudja tanári segítséggel ritmikusán előadni. Próbálkozzon az egyenletes lüktetés érzékelésére járással, mozgással, bábok egyenletes mozgásával. Használja a ritmushangszereket. Tanári segítséggel hangoztassa a tanult ritmusokat. A tanult dalokat próbálja felismerni. Néhány perces zenei részletet vagy bemutatót figyelmesen hallgasson végig (max. 1-2 perc). Próbálja élményét valamilyen formában kifejezni.

A tanulók értékelése 1. évfolyamon:

A tanulók értékelése 1. évfolyamon szöveges minősítés formájában történik:

- kiválóan megfelelt
- jól megfelelt
- megfelelt
- felzárkóztatásra szorul

2. évfolyam

72 óra

A témakörök áttekintő táblázata:

Témakör neve	Óraszám
Zenei reprodukció	36
Zenei befogadás	36
Összes óraszám:	72

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	1. Zenei reprodukció	Javasolt óraszám/ helyi óraszám: 36 óra/ 36 óra
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>Az óvodából, otthonról és az 1. osztályból hozott énekes-zenei kifejezőképesség szintjének fejlesztése, a hangterjedelem bővítése.</p> <p>Ritmushangszeres megszólaltatások, ritmuszenekar kialakítása, egyszerű ritmusok szabad, kötetlen megszólaltatása, dalkíséreték ritmushangszerekkel.</p> <p>Zenei alkotás a megismert ritmikai, dallami, tempó- és dinamikai elemekkel.</p> <p>A zenei kreativitás és fantázia fejlesztése játékos gyakorlatokkal, énekes, ritmushangszeres és mozgásos rögtönzésekkel.</p> <p>Énekes rögtönzések, az énekhang, éneklési kedv fejlesztése.</p> <p>Tájékozódás kialakítása a különféle kottarendszerek írásában, olvasásában, felismerésében, a zenei hangok megjelenítésében.</p> <p>A kottairás-és olvasás elemi szintjének kialakítása.</p> <p>A perceptív, a cselekvéses, a fogalomalkotó, logikus gondolkodás fejlesztése.</p> <p>Azonosítás, összehasonlítás, megkülönböztetés, csoportosítás, konkretizálás, válogatás képességének fejlesztése.</p> <p>Motorikus és auditív funkciók összekapcsolása.</p>	

	Észlelés, figyelem- és emlékezetfejlesztés. Algoritmizált és fogalomalkotó gondolkodás fejlesztése.	
Ismeretek	Fejlesztési követelmények/ Tevékenységek	Kapcsolódási pontok
<p>1.1 ÉNEKLÉS</p> <p>Óvodás dalok-gyermekdalok</p> <p>Dalok az állatokról</p> <p>Gyermekdalok, körjátékok</p> <p>Ünnepek dalai</p> <p>Évszakok dalai</p> <p>Kánonéneklés</p>	<p>Éneklés különféle tempókban (lassan, gyorsan, közepesen) és dinamikával (halkan, hangosan).</p> <p>Törekvés a tiszta éneklés, az értelmes szövegkezelés szabályainak betartására.</p> <p>Törekvés a dalkezdés és dalzárás pontosságának betartására.</p> <p>Ritmuskíséretes éneklés.</p> <p>Részvétel a közös éneklésben, dalok tanulásában, a különféle éneklési játékokban, gyakorlatokban.</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> A hangképzés, a beszédleghzés és a hangoztatás fejlesztése. Artikuláció, hangerő, hangleyjtés, hangsúly, beszédritmus.</p> <p>A dalok szövegeinek megismerése, értelmezése, érzelmek kifejezése, szókincs és emlékezet-fejlesztés.</p>
<p>1.2 GENERATÍV KREATÍV ZENEI TEVÉKENYSÉG</p> <p>Ritmushangszeres játékok, szabad és kötött formákban</p> <p>Hangulatok, érzelmi állapotok kifejezése hangszeres és énekes formákban</p> <p>A zene jellemzőinek megjelenítése mozgással</p>	<p>A tanult dalok felismerése jellemző ritmus-, dallam- vagy szövegmotívumaik alapján.</p> <p>A tanult dalok csoportosítása adott szempontok alapján.</p> <p>Aktív, cselekvő részvétel a körjátékok, mozgásos játékok tanulásában, előadásában, a különböző játékos gyakorlatokban.</p> <p>Egyéni adottságok szerint részvétel a közös játékokban, megszólaltatásokban.</p> <p>Dallam írása vershez, adott ritmushoz.</p> <p>Aktív részvétel a zenére történő ritmikus mozgásokban, a tér- és formagyakorlatokban, szabad és kötött formákban.</p> <p>Énekes rögtönzések kialakítása.</p>	<p>Verbális emlékezet.</p> <p><i>Matematika:</i> Kapcsolatok felismerése, az elvont gondolkodás erősítése. Figyelem, észlelés, válogatás, osztályozás, érzékelés. Időtartam, időrend. Számsorok, számok ritmusa, csoportosítás, elrendezés.</p> <p><i>Testnevelés és sport:</i> Az egyensúlyérzék fejlesztése, a mozgáskoordináció erősítése, a nagy és finom mozgások fejlesztése.</p>

<p>1.3 FELISMERŐ KOTTAOLVASÁS</p> <p>Egyszerű ritmusértékek: negyed(tá), páros nyolcad(ti-ti), félhang(táá), negyedértékű szünet</p> <p>Kettes ütem, ütemvonal, záróvonal, ismétlőjel</p> <p>Szolmizációs hangok és kézjelek: dó, ré, mi, szó, lá</p> <p>Ritmuskotta, három vonalas kotta, színes kotta</p> <p>Betűkotta</p> <p>Ötvonalas kotta, rögzített dó-hellyel</p>	<p>Alapvető zenei ismeretek szerzése a ritmusok jelölése, megszólaltatása terén.</p> <p>A tanult ritmusértékek felismerése, részvétel az írásukban, olvasásukban.</p> <p>Törekvés a solmizációs hangok és kézjelek megismerésére, pontos használatára.</p>	<p>Térérzékelés, testtartás. Ritmikus mozgások.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> A dalok érzelmi világának, az átélt élményeknek a megjelenítése különböző technikák segítségével. Átélt, elképzelt vagy hallott esemény vizuális megjelenítése.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Ritmus, dallam, szöveg. Lassú, közepes, gyors tempó. Halk és hangos éneklés. Pontos szövegkiejtés, artikuláció. Körjáték, ünnep, évszak.</p> <p>Kánonéneklés. Ritmushangszer, ritmuszenekar. Kíséret. Szabad játék. Ritmikus mozgás. Dallamrögtönzés. Ritmusérték – és jelölés. Vonal és vonalköz. Szín, hang.</p>	

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>2. Zenei befogadás</p>	<p>Javasolt óraszám/ helyi óraszám: 36 óra/ 36 óra</p>
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>A zenei befogadást elősegítő képességek erősítése.</p> <p>A zenei memória, a zenei fantázia, a zenei történésekkel megélelt képességek alakítása.</p> <p>A zenei hallás fejlesztése, az irányított figyelem alkalmazásának gyakorlása.</p> <p>A dallamhallás képességének erősítése.</p> <p>Az emocionális érzékenység fejlesztése, differenciálás a hangok között.</p> <p>Alapvető ismeretek szerzése a hangok jellemző tulajdonságairól.</p>	

	<p>Figyelem irányultságának és intenzitásának fejlesztése.</p> <p>Auditív figyelem fejlesztése, hangszínek és fogalmak összekapcsolása.</p> <p>A hangzás különbségeinek megfigyelése.</p> <p>Perceptív és cselekvéses gondolkodás fejlesztése.</p>	
Ismeretek	Fejlesztési követelmények/ Tevékenységek	Kapcsolódási pontok
<p>2.1 BEFOGADÓI KOMPETENCIÁK FEJLESZTÉSE</p> <p>Hangok, zajok, zörejek</p> <p>Hangok, hangzások</p>	<p>A hallott részletek elemzése, megbeszélése.</p> <p>Ritmus- és dallam megszólaltatása fokozatosan, emlékezetből.</p> <p>Alapritmusok, ütemfajták, egyszerű dallamfordulatok felismerése kézjelről, színes kottáról.</p> <p>Dallamfordulatok elemzése: ismétlődés, lépés, ugrás a dallamokban.</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i></p> <p>Beszédhang, artikuláció, auditív figyelem, auditív differenciálás.</p> <p>Érzelmek kifejezése hangok segítségével.</p> <p><i>Matematika:</i> Az észlelés, érzékelés pontosságának fejlesztése.</p>
<p>2.2 ZENEHALLGATÁS</p> <p>Környezetünk hangjai</p> <p>Zajok, zörejek, zenei hangok</p> <p>Kellemes és kellemetlen hangok</p> <p>Egyidejű hangzások: zenekar, több, egyidejűleg megszólaló hangszer megszólalása.</p> <p>Emberi beszéd- és énekhangok: gyerek, felnőtt, kórus.</p>	<p>A többször hallott, meghallgatott hangok, környezetünk hangjainak, a ritmushangszerek hangjának felismerése.</p> <p>Több hangszer egyidejű hangzásának felismerése.</p> <p>Az emberi hang sokféleségének megfigyelése, felismerése.</p> <p>A hang különféle jellemzőinek megállapítása, összehasonlítása.</p>	<p>Figyelemfejlesztés.</p> <p>Motoros és auditív emlékezet fejlesztése.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> érzelmek leírása és megjelenítése különféle technikák segítségével.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	<p>Zenei emlékezet, zenei fantázia. Zörej, zenei hang, beszédhang, énekhang. Hangerő, hangmagasság, hangszín, időtartam. Kellemes és kellemetlen hang.</p>	

<p>Összegzett tanulási eredmények a két évfolyamos ciklus végére</p>	<p>Az értelmi és érzelmi kifejezés gazdagságának fejlődése.</p> <p>Az éneklési kedv, az énekhang, a zenei hallás és a muzikalitás fejlődése.</p> <p>Képesség a hallás utáni daltanulásra.</p> <p>Játékbátorság erősödése, kreativitás fejlődése.</p> <p>Képesség az örömteli zenélésre.</p> <p>Bátorság a zenei folyamatok mozgásos ábrázolása terén.</p> <p>Ritmusok felismerése, hangzás után és kottaképről egyaránt.</p> <p>Törekvés a ritmusok pontos megszólaltatására.</p> <p>Ismeretek a ritmusok írásáról, olvasásáról.</p> <p>A ritmusérzék fejlődése, aktív részvétel a közös játékokban, megszólaltatásokban.</p> <p>A közös zenélés szabályainak betartása.</p> <p>Dallamok éneklése a kották segítségével.</p> <p>A zenei hallás és a zenei memória fejlődése.</p> <p>A többször hallott hangok felismerése, differenciálás a hangok között.</p> <p>Az emberi hang (beszéd és énekhang) sokféleségének megfigyelése, felismerése, kifejezése. A zenei hang jellemző tulajdonságainak összehasonlítása, felismerése, kifejezése.</p> <p>Aktív befogadás, érzelmi átélés.</p>
---	---

1. évfolyam végére elvárható követelmények:

- Tudjon csoportban egyre nagyobb terjedelmű gyermekdalokat, népi játékokat, körjátékokat énekelni, játszani.
- Vegyen részt oldottan, örömmel az éneklésben.
- Értse a ritmus, a dallam, a szöveg jelentését.
- Törekedjen a szöveg tiszta, szép ejtésére, helyes artikulációra, a megfelelő tempó és hangerő alkalmazására.
- Ismerje fel a tanult dalokat dallam-és ritmusmotívumairól.
- Fejlődjön akusztikus figyelme, irányultsága, intenzitása.
- Jelenítse meg az improvizációban saját nevét.
- Saját énekét tudja kísérni egyszerű mozgáselemekkel, tánccal.
- Tudjon egyszerű ritmusmotívumokat megszólaltatni, ritmushangszert használni.
- Ismerje a gyermekdalokhoz kapcsolódó játékokat, kapcsolódjon be a körjátékokba, táncos tevékenységekbe, tudja kifejezni a dalok ritmusát lépésekkel, ugrásokkal, forgásokkal.

Továbbhaladás feltételei:

- Szívesen és örömmel vegyen részt az énekórai munkában, a közös éneklésben, ritmikái, dallami és fantáziafejlesztő játékokban.
- Legyenek ismeretei a gyermekdalok-és játékok körében.
- Ismerje fel környezetünk hangjait, zajait, zörejeit.
- Vegyen részt a közös mozgásos játékokban, fejlődjön mozgása és együttműködési képessége.

Súlyosan látássérült tanulókra vonatkozó kiegészítések:

Tudjon segítséggel 4-6 mondókát, dalt előadni, önállóan elénekelni kedvenc dalát.

Próbálkozzon az egyenleges lökötés érzékelésére, érzékeltetésére tapsolással, ritmushangszerekkel. Érzékelje a hangok időbeni beosztását: rövid-hosszú. Viszonyítsa a hangokat: magas-mély, gyors-lassú. Ismerje fel az emberi hangokat (gyermek, női, férfi). Ismerje fel a tanórán használt hangszerek hangját. Türelmesen, figyelmesen hallgasson végig 3-4 perces zenei részletet. Ismerjen néhány gyermekjátékot és használja azok mozgáselemeit.

Próbálkozzon a jeles napokhoz kapcsolódó játékok, körjátékok közös előadásával. Próbálja élményét szóban, mozgásban, játékos formában kifejezni.

Halmazottan sérült látássérült tanulókra vonatkozó kiegészítések:

Tudjon segítséggel 4-6 mondókát, dalt előadni, önállóan énekelni kedvenc dalát.

Próbálkozzon az egyenletes lökötés érzékelésére, érzékeltetésére tapsolással, ritmushangszerekkel. Érzékelje a hangok időbeni beosztását: rövid-hosszú. Viszonyítsa a hangokat: magas-mély, gyors-lassú. Ismerje fel az emberi hangokat (gyermek, női, férfi). Ismerje fel a tanórán használt hangszerek hangját. Türelmesen, figyelmesen hallgasson 1-2 perces zenei részletet. Ismerjen néhány gyermekjátékot. Próbálja élményét valamilyen formában megfogalmazni.

A tanulók értékelése 2. évfolyamon:

A tanulók értékelése 2. évfolyamon félévig szöveges minősítés, második félévtől pedig érdemjegy formájában történik:

- kiválóan megfelelt	- jeles (5)
- jól megfelelt	- jó (4)
- megfelelt	- közepes (3)
- felzárkóztatásra szorul	- elégséges (2)
	- elégtelen (1)

3–4. évfolyam

A 3–4. évfolyam kiemelt célja a tanulási képességek intenzív fejlesztése. E szakasz feladatai a kreativitásra, a tevékenységre való ösztönzés, a tanulók személyiségének érése, önismeretük fejlődése a tanulási, viselkedési szokások kialakításával, magatartási normák közvetítésével.

Az énekórai munkának segítenie kell a tanulókat a kapcsolatrendszerük építésében, az önmegvalósítás, önkifejezés gyakorlásában, a megfelelő önértékelés erősítésében. A fokozódó kitartással történő együttműködés, a családi és iskolai szerepek megismerése erősíti a társas kultúra érzését.

A differenciálás fontos szerepet játszik énekórai feladatok megvalósításában is, kiemelt figyelmet fordítva az anyanyelvi kommunikáció segítésére a beszédértés és beszédcentrikusság előtérbe helyezésével a tanulók egyéni sajátosságaihoz való igazodás mellett. A gondolkodási műveletek és a funkcionális képességek, a konkrét cselekvéssel összekapcsolt tapasztalatszerzés, a szabálytudat kialakítása fejlődik az ének-zene tanítása által.

3. évfolyam

72 óra

A témakörök áttekintő táblázata:

Témakör neve	Óraszám
Zenei reprodukció	36
Zenei befogadás	36
Összes óraszám:	72

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	1. Zenei reprodukció	Javasolt óraszám/ helyi óraszám: 36 óra/ 36 óra
Előzetes tudás	<p>Az 1–2. osztályban kialakított készségek, képességek, attitűdök.</p> <p>A ritmusérzék, a zenei hallás, az éneklés és a muzikalitás megfelelő szintje.</p> <p>A belső hallás képességének tudatosítása, erősítése.</p>	

<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>Az éneklési kultúra fejlesztése, dalok tanulása, közös és egyéni éneklése.</p> <p>Szöveg – dallam – ritmus pontos párosítása.</p> <p>Az élményekből fakadó éneklési kedv fejlesztése.</p> <p>Az értelmi és érzelmi kifejezés gazdagságának erősítése.</p> <p>Dalok felismerése jellemző motívumaik alapján.</p> <p>Tapasztalatok szerzése a kánonéneklés terén.</p> <p>Személyiségfejlesztés, közösségépítés az éneklés segítségével.</p> <p>A ritmus- és dallamhangszeres improvizáció készségének fejlesztése, a tanult zenei szerkezetek, tempók, dinamikai árnyalatok, valamint az eltérő karakterek felhasználásával.</p> <p>A mozgásos rögtönzések fejlesztése a fantázia szabadságával.</p> <p>A kreativitás fejlesztése, az örömteli zenélés képességének átélése.</p> <p>A zenei fantázia fejlesztése.</p> <p>A ritmikai és dallami ismeretek bővítése, erősítése.</p> <p>A kottairás- és olvasás elemi szintjének megerősítése.</p> <p>A relatív szolmizáció használata, a dó hang helyének változásai.</p> <p>Ritmusok és dallamok felismerése kotta alapján, a belső hallás erősítése.</p> <p>Érzelmi átélés, ráhangolódás segítése, odafordulás, beleélés elérése.</p> <p>Cselekvéses, perceptív, fogalomalkotó, analógiás és logikus gondolkodás fejlesztése.</p> <p>Koncentráció-, kreativitás- és figyelemfejlesztés, érzelmi-akarati beállítódás.</p> <p>Ráismerés, felismerés, besorolás, megkülönböztetés, összehasonlítás képességének fejlesztése.</p> <p>Auditív és téri tájékozódás fejlesztése.</p> <p>Észlelés, megismerés, megértés, rögzítés, azonosítás, bevésés folyamatának erősítése.</p> <p>Összefüggések felismerése.</p> <p>Hangzás – név – jel kapcsolat erősítése.</p> <p>Auditív és motoros kapcsolat fejlesztése.</p>
--	--

Ismeretek	Fejlesztési követelmények/ Tevékenységek	Kapcsolódási pontok
<p>1.1 ÉNEKLÉS</p> <p>Gyermekdalok, körjátékok</p> <p>Dalok az állatokról, évszakokról, ünnepekről</p> <p>Dalok a virágokról</p> <p>Más népek dalai</p> <p>Kánonok</p>	<p>Élményszerzés az örömteli éneklés gyakorlásával. Egyéni képességeik szerinti részvétel a közös éneklésben, daltanulásban.</p> <p>Minél több tanult dal, közös és egyéni, átélt, a tartalomnak megfelelő énekléssel történő előadása.</p> <p>Törekvés a kifejező, tiszta éneklésre, az értelmes szövegkezelésre, a helyes légzés és artikuláció tanult szabályainak betartására.</p> <p>Érzelmi azonosulás a dalok hangulatával, tartalmával, megfelelő tempó és hangerő választása a dalok előadásához.</p> <p>A tanult dalok felismerése, jellemző ritmus-, dallam- vagy szövegmotívumaik alapján</p> <p>A tanult dalok csoportosítása adott szempontok alapján.</p> <p>Ritmuskíséretes éneklés.</p> <p>Zenei ízlés fejlődése, kedvenc dalok választása.</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i></p> <p>Beszédlégzés, hangképzés, hangoztatás, helyes szövegkiejtés. Szómagyarázat, szókincsismeret. A dalok szövegeinek értelmezése, érzelmek kifejezése, szókincs- és emlékezetfejlesztés.</p> <p>Verbális emlékezet, memoriterek tolmácsolása.</p> <p><i>Matematika:</i></p> <p>Kapcsolatok felismerése, az elvont gondolkodás erősítése. Figyelem, észlelés, válogatás, osztályozás, érzékelés. Összehasonlítás, azonosítás, megkülönböztetés.</p> <p>Rendezés.</p>
<p>1.2 GENERATÍV KREATÍV ZENEI TEVÉKENYSÉG</p> <p>Énekes rögtönzések</p> <p>Hangszeres rögtönzések</p> <p>Hangulatok, érzelmi állapotok kifejezése hangszeres és énekes formákban</p>	<p>Dallamok kitalálása saját névre, mondókák, versek megzenésítése, zenés előadása, kötött és szabad formákban.</p> <p>Aktív részvétel a ritmosztinációs gyakorlatokban, ritmuszenekari megszólaltatásokban.</p> <p>Kérdés-válasz játékok kitalálása ritmusokkal és dallamokkal.</p>	<p>Időtartam, időrend.</p> <p>Az észlelés fokozatos pontosítása.</p> <p>Finommotoros mozgáskoordinációk.</p> <p><i>Testnevelés és sport:</i></p> <p>Az egyensúlyérzék</p>

	<p>A zenei élmények kifejezése változatos formákban.</p> <p>A zenei összetevők megjelenítése mozgásos formákban, kötött és szabad gyakorlatok zenére.</p> <p>Dramatizálható zenei anyagok mozgásos megjelenítése, szabad és kötött formákban.</p>	<p>fejlesztése, a mozgáskoordináció erősítése, a nagy- és finommozgások fejlesztése.</p> <p>Térérzékelés, testtartás.</p> <p>Mozgások zenére. Mozgások különféle térformákban. Mozgás egyénileg és párban, csoportban. Csoportos játékok, hang- és térérzékelő gyakorlatok, utánzó és fantáziajátékok.</p> <p>Csoportos improvizációs játékok, tanári irányítással. Gyermekjátékok motívumainak szabad és kötött variálása. Egyszerű tánclépések improvizálása. Fantáziajátékok elképzelt helyzetekben.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> A dalok érzelmi világának, az átélt élményeknek a megjelenítése különböző technikák segítségével. Versek, mondókák, kitalált történetek vizuális megjelenítése. Átélt, elképzelt, vagy hallott esemény vizuális megjelenítése.</p>
<p>1.3FELISMERŐ KOTTAOLVASÁS</p> <p>A kettes és a négyes ütem</p> <p>Újabb ritmusértékek: nyolcad, nyolcad értékű szünet</p> <p>További szolmizációs hangok: felső dó(d'), alsó lá(l.), alsó szó(sz,)</p> <p>Számkotta</p> <p>Ötvonalas kottarendszer bemutatása</p> <p>Ötvonalas kotta írása és olvasása, vándorló dó-hellyel</p>	<p>Új ismeretek szerzése a ritmusok jelölése, megszólaltatása terén.</p> <p>A tanult ritmusértékek felismerése, részvétel az írásukban, olvasásukban.</p> <p>Tájékozódás a hanglétrán és a vonalrendszerben.</p> <p>Törekvés a szolmizációs hangok és kézjelek pontos használatára. Aktív részvétel a ritmikus játékokban, gyakorlatokban, versek, mondókák ritmizálásában, ritmusok differenciált megszólaltatásában.</p> <p>Aktív részvétel kották másolásában, írásában-olvasásában, tanári segítséggel.</p> <p>Zenei kérdés-felelet a tanult dallami elemekkel, improvizáció.</p> <p>Különbféle kották használata tanári segítséggel.</p>	<p>gyakorlatok, utánzó és fantáziajátékok.</p> <p>Csoportos improvizációs játékok, tanári irányítással. Gyermekjátékok motívumainak szabad és kötött variálása. Egyszerű tánclépések improvizálása. Fantáziajátékok elképzelt helyzetekben.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> A dalok érzelmi világának, az átélt élményeknek a megjelenítése különböző technikák segítségével. Versek, mondókák, kitalált történetek vizuális megjelenítése. Átélt, elképzelt, vagy hallott esemény vizuális megjelenítése.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Ritmus, dallam, szöveg, tartalom és hangulat. Szómagyarázat.</p>	

	<p>Dalkezdés és –zárás. Lassú, közepes és gyors tempó, lassítás, gyorsítás. Halk és hangos éneklés, halkítás, hangosítás.</p> <p>Ritmuszenekar, ellenritmus, rákritmus. Ritmusosztinató. Ritmusérték.</p> <p>Zenei kérdés-válasz. Zene és mozgás.</p> <p>Dallamrögtönzés.</p> <p>Ötfokú hangsor.</p> <p>Szám és hang. Vándorló dó-hang.</p>
--	---

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	2. Zenei befogadás	Javasolt óraszám/ helyi óraszám: 36 óra/ 36 óra
Előzetes tudás	<p>Az 1–2. osztályban kialakított zenei készségek, képességek, attitűdök.</p> <p>A zenei hallás, zenei memória, megosztott figyelem, koncentráció, muzikalitás megfelelő szintje.</p>	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>A zenei befogadást elősegítő képességek erősítése.</p> <p>A koncentráció, a zenei memória, a zenei fantázia, a zenei történéseket megelőlegező képességek alakítása, fejlesztése.</p> <p>A belső hallás tudatosítása, erősítése.</p> <p>Ritmusok felismerése kottakép alapján.</p> <p>A dallamhallás képességének erősítése.</p> <p>A zenei hallás fejlesztése, az irányított figyelem alkalmazásának gyakorlása.</p> <p>Az irányított figyelmű zenehallgatás kialakítása, megfigyelési szempontok segítségével a zeneművek elemzése.</p> <p>Egyre hosszabb zenei részletek hallgatása.</p> <p>Az emocionális érzékenység fejlesztése, differenciálás a zenei hangok, hangzások között. Vokális és instrumentális hangszínek felismerése, a hangszínhallás fejlesztése.</p> <p>A zenei memória fejlesztése.</p>	

	<p>A figyelem irányultságának és intenzitásának fejlesztése.</p> <p>Összehasonlítás, azonosítás, megkülönböztetés, összefüggések felismerése képességének fejlesztése.</p> <p>Hangzás – név – jel kapcsolat felismerése.</p> <p>Auditív és motoros kapcsolat erősítése.</p> <p>Logikus, analógiás, perceptív és cselekvéses gondolkodás fejlesztése.</p>	
Ismeretek	Fejlesztési követelmények/ Tevékenységek	Kapcsolódási pontok
<p>1.2 BEFOGADÓI KOMPETENCIÁK FEJLESZTÉSE</p> <p>Hangok, hangzások</p> <p>Játékok, gyakorlatok a zenei fantázia erősítésére</p> <p>Történetek, érzések, élmények, hangulatok</p>	<p>Részvétel játékokban, gyakorlatokban a zenei fantázia és a belső hallás fejlesztésére.</p> <p>Konzonáns és diszsonáns hangzások felismerése, elemzése.</p> <p>A hangzás keltette érzések megfogalmazása.</p> <p>Történetek, érzések, élmények, hangulatok kifejezése zenei eszközök segítségével.</p> <p>Ritmus- és dallam megszólaltatása fokozatosan, emlékezetből.</p> <p>Alapritmusok, ütemfajták, egyszerű dallammotívumok felismerése kézjelről, színes kottáról, betűkottáról, kottaképről.</p> <p>Dalok felismerése rövid zenei részlet alapján.</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> Auditív figyelem, auditív differenciálás.</p> <p>Érzelmek kifejezése zenei hangok, dalok, dallamok segítségével.</p> <p><i>Matematika:</i> Az észlelés, érzékelés pontosságának fejlesztése.</p> <p>Figyelemfejlesztés.</p> <p>Motoros és auditív emlékezet fejlesztése.</p>
<p>1.3 ZENEHALLGATÁS</p> <p>Környezetünk hangjai</p> <p>Hangszerek hangzása, zenei hangok</p> <p>Egyidejű hangzások</p> <p>Kórusok hangzása: férfi, női, gyermek</p>	<p>A többször hallott, meghallgatott zenei részletek felismerése.</p> <p>A zenehallgatás tanult szabályainak a betartása.</p> <p>Kezdetben rövid ideig tartó, később egyre hosszabb zenei részletek irányított figyelmű meghallgatása, elemzése.</p>	<p><i>Vizuális kultúra:</i> érzelmek, események leírása, a leírás alapján kép készítése.</p>

<p>A tanult dalok különböző stílusú (klasszikus, népzenei, könnyűzenei) feldolgozásai</p> <p>Részletek zenés mesékből, cselekményes zeneművekből, klasszikus zenei művekből</p> <p>A zenehallgatás szabályai</p>	<p>Hangszerek hangjának felismerése, több hangszer egyidejű hangzásának felismerése.</p> <p>Kórusok hangjának, hangzásának megfigyelése.</p> <p>A hangzás különbségeinek megfigyelése.</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Ritmussor, dallamsor. Dallampár. Kellemes és kellemetlen hangzás. Hangszer, kórus. Zenés mese. Megfigyelési szempont.</p>	

Súlyosan látássérült tanulókra vonatkozó kiegészítések:

Tudjon 10 dalt közösen, csoportosan és 2-3 dalt önállóan vagy tanári segítséggel énekelni. Kapcsolódjon be a közös játékba, körjátékba. Önállóan hangoztassa a negyed, páros negyedet, érzékelje a negyed szünetet. Tudjon különbséget tenni az egyenletes lüktetés és a dalritmus között. Ismerje fel a gyors-lassú tempót a zenében. Próbálja élményét szóban megfogalmazni, vagy mozgásban, játékos formában kifejezni.

Halmazottan sérült látássérült tanulókra vonatkozó kiegészítések:

Tudjon 10 dalt közösen, csoportosan és 2-3 dalt önállóan vagy tanári segítséggel énekelni. Kapcsolódjon be a közös játékba, körjátékba. Tudjon különbséget tenni az egyenletes lüktetés és a dalritmus között. Ismerje fel a gyors-lassú tempót a zenében. Türelmesen figyeljen a nevelő énekére, hangszeres játékokra, gépzenére. Kapcsolódjon be a gyermekjátékokba, improvizációs játékokba. Próbálkozzon az ünnep örömhöz kapcsolódó játékok közös előadására. Próbálja élményét mozgásban, játékos formában kifejezni.

2. évfolyam végére elvárható követelmények:

- Tudja a tanult dalokat közösen énekelni emlékezetből.
- Legyen képes a megismert gyermekjátékokat, gyermekdalokat, népi játékokat társaival együtt játszani.
- Kapcsolódjon be az improvizációs gyakorlatokba.
- Legyen ismerete az ötvonalas kottáról.
- Tudjon énekelni kézjelről tanári irányítás mellett.
- Ismerje az egyszerű táncelemeket, segítséggel tudja megjeleníteni azokat.

Továbbhaladás feltételei:

- Szívesen és örömmel vegyen részt az énekórai munkában, a közös éneklésben, ritmikai, dallami és fantáziafejlesztő, improvizációs játékokban.

- Ismerje a tanult gyermekdalokat, igyekezzen pontos szöveggel és dallammal önállóan is előadni azokat.
- Legyen képes a társaival való együttjátszásra, kapcsolódjon be a népi játékokba, körjátékokba.

A tanulók értékelése 3. évfolyamon:

A tanulók értékelése 3. évfolyamon érdemjegy formájában történik:

- jeles (5)
- jó (4)
- közepes (3)
- elégséges (2)
- elégtelen (1)

4. évfolyam

72 óra

A témakörök áttekintő táblázata:

Témakör neve	Óraszám
Zenei reprodukció	36
Zenei befogadás	36
Összes óraszám:	72

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	1. Zenei reprodukció	Javasolt óraszám/ helyi óraszám: 36 óra/ 36 óra
Előzetes tudás	<p>Az 1–2 – 3. osztályban kialakított készségek, képességek, attitűdök.</p> <p>A ritmusérzék, a zenei hallás, az éneklés és a muzikalitás megfelelő szintje.</p> <p>A belső hallás képességének tudatosítása, erősítése.</p>	

<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>Az éneklési kultúra fejlesztése, dalok tanulása, közös és egyéni éneklése.</p> <p>Szöveg – dallam – ritmus pontos párosítása.</p> <p>Az élményekből fakadó éneklési kedv fejlesztése.</p> <p>Az értelmi és érzelmi kifejezés gazdagságának erősítése.</p> <p>Dalok felismerése jellemző motívumaik alapján.</p> <p>Tapasztalatok szerzése a kánonéneklés terén.</p> <p>Személyiségfejlesztés, közösségépítés az éneklés segítségével.</p> <p>A ritmus- és dallamhangszeres improvizáció készségének fejlesztése, a tanult zenei szerkezetek, tempók, dinamikai árnyalatok, valamint az eltérő karakterek felhasználásával.</p> <p>A mozgásos rögtönzések fejlesztése a fantázia szabadságával.</p> <p>A kreativitás fejlesztése, az örömteli zenélés képességének átélése.</p> <p>A zenei fantázia fejlesztése.</p> <p>A ritmikai és dallami ismeretek bővítése, erősítése.</p> <p>A kottairás- és olvasás elemi szintjének megerősítése.</p> <p>A relatív szolmizáció használata, a dó hang helyének változásai.</p> <p>Ritmusok és dallamok felismerése kotta alapján, a belső hallás erősítése.</p> <p>Érzelmi átélés, ráhangolódás segítése, odafordulás, beleélés elérése.</p> <p>Cselekvéses, perceptív, fogalomalkotó, analógiás és logikus gondolkodás fejlesztése.</p> <p>Koncentráció-, kreativitás- és figyelemfejlesztés, érzelmi-akarati beállítódás.</p> <p>Ráismerés, felismerés, besorolás, megkülönböztetés, összehasonlítás képességének fejlesztése.</p> <p>Auditív és téri tájékozódás fejlesztése.</p> <p>Észlelés, megismerés, megértés, rögzítés, azonosítás, bevésés folyamatának erősítése.</p> <p>Összefüggések felismerése.</p> <p>Hangzás – név – jel kapcsolat erősítése.</p> <p>Auditív és motoros kapcsolat fejlesztése.</p>
--	--

Ismeretek	Fejlesztési követelmények/ Tevékenységek	Kapcsolódási pontok
<p>1.1 ÉNEKLÉS</p> <p>Gyermekdalok, körjátékok</p> <p>Dalok az állatokról, évszakokról, ünnepekről</p> <p>Párosító dalok</p> <p>Betyárdalok</p> <p>Virágénekek</p> <p>Régi stílusú magyar népdalok</p> <p>Új stílusú magyar népdalok</p> <p>Más népek dalai</p> <p>Kánonok</p>	<p>Élményszerzés az örömteli éneklés gyakorlásával. Egyéni képességeik szerinti részvétel a közös éneklésben, daltanulásban.</p> <p>Minél több tanult dal, közös és egyéni, átélt, a tartalomnak megfelelő énekléssel történő előadása.</p> <p>Törekvés a kifejező, tiszta éneklésre, az értelmes szövegkezelésre, a helyes légzés és artikuláció tanult szabályainak betartására.</p> <p>Érzelmi azonosulás a dalok hangulatával, tartalmával, megfelelő tempó és hangerő választása a dalok előadásához.</p> <p>A tanult dalok felismerése, jellemző ritmus-, dallam- vagy szövegmotívumaik alapján</p> <p>A tanult dalok csoportosítása adott szempontok alapján.</p> <p>Ritmuskíséretes éneklés.</p> <p>Zenei ízlés fejlődése, kedvenc dalok választása.</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> Beszédlégzés, hangképzés, hangoztatás, helyes szövegkiejtés. Szómagyarázat, szókincsismeret. A dalok szövegeinek értelmezése, érzelmek kifejezése, szókincs- és emlékezet-fejlesztés.</p> <p>Verbális emlékezet, memoriterek tolmácsolása.</p> <p><i>Matematika:</i> Kapcsolatok felismerése, az elvont gondolkodás erősítése. Figyelem, észlelés, válogatás, osztályozás, érzékelés.</p> <p>Összehasonlítás, azonosítás, megkülönböztetés.</p> <p>Rendezés.</p> <p>Időtartam, időrend.</p> <p>Az észlelés fokozatos pontosítása.</p> <p>Finommotoros mozgáskoordinációk.</p>
<p>1.2 GENERATÍV KREATÍV ZENEI TEVÉKENYSÉG</p> <p>Énekes rögtönzések</p> <p>Hangszeres rögtönzések</p>	<p>Dallamok kitalálása saját névre, mondókák, versek megzenésítése, zenés előadása, kötött és szabad formákban.</p> <p>Aktív részvétel a ritmusosztinációs gyakorlatokban, ritmuszenekari megszólaltatásokban.</p>	<p><i>Testnevelés és sport:</i> Az egyensúlyérzék fejlesztése, a mozgáskoordináció</p>

<p>Hangulatok, érzelmi állapotok kifejezése hangszeres és énekes formákban</p>	<p>Ellenritmus-, rákritmus megszólaltatása.</p> <p>Kérdés-válasz játékok kitalálása ritmusokkal és dallamokkal.</p> <p>A zenei élmények kifejezése változatos formákban.</p> <p>A zenei összetevők megjelenítése mozgásos formákban, kötött és szabad gyakorlatok zenére.</p> <p>Dramatizálható zenei anyagok mozgásos megjelenítése, szabad és kötött formákban.</p>	<p>erősítése, a nagy- és finommozgások fejlesztése.</p> <p>Térérzékelés, testtartás.</p> <p>Mozgások zenére. Mozgások különféle térformákban. Mozgás egyénileg és párban, csoportban. Csoportos játékok, hang- és térérzékelő gyakorlatok, utánzó és fantáziajátékok.</p> <p>Csoportos</p>
<p>1.3FELISMERŐ KOTTAOLVASÁS</p> <p>A kettes és a négyes ütem</p> <p>A hármas ütem</p> <p>Újabb ritmusértékek: pontozott fél hang(tá-á-á), félértékű szünet</p> <p>Újabb szolmizációs hangok: fá(f), ti(t), alsó ti(t)</p> <p>A teljes hétfokú hangsor: (A hanglétra valamennyi hangja)</p> <p>Számkotta</p> <p>Ötvonalas kotta írása-olvasása, vándorló dó-hellyel</p>	<p>Új ismeretek szerzése a ritmusok jelölése, megszólaltatása terén.</p> <p>A tanult ritmusértékek felismerése, részvétel az írásukban, olvasásukban.</p> <p>Tájékozódás a hanglétrán és a vonalrendszerben.</p> <p>Törekvés a szolmizációs hangok és kézjelek pontos használatára, a hétfokú hangsor megismerésére</p> <p>Aktív részvétel a ritmikus játékokban, gyakorlatokban, versek, mondókák ritmizálásában, ritmusok differenciált megszólaltatásában.</p> <p>Aktív részvétel kották másolásában, írásában-olvasásában, tanári segítséggel. Kottaolvasás „némán”, a belső hallás tudatosítása.</p>	<p>improvizációs játékok, tanári irányítással. Gyermekek játékok motívumainak szabad és kötött variálása. Egyszerű tánclépések improvizálása. Fantáziajátékok elképzelt helyzetekben.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> A dalok érzelmi világának, az átélt élményeknek a megjelenítése különböző technikák segítségével.</p> <p>Versek, mondókák, kitalált történetek vizuális megjelenítése.</p> <p>Átélt, elképzelt, vagy hallott esemény vizuális megjelenítése.</p>

	Különbféle kották használata tanári segítséggel.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	<p>Ritmus, dallam, szöveg, tartalom és hangulat. Szómagyarázat.</p> <p>Párosító dal, virágének. Régi stílus, új stílus.</p> <p>Dalkezdés és -zárás. Lassú, közepes és gyors tempó, lassítás, gyorsítás.</p> <p>Halk és hangos éneklés, halkítás, hangosítás.</p> <p>Ritmuszenekar, ellenritmus, ráritmus. Ritmusosztinató. Ritmusérték.</p> <p>Zenei kérdés-válasz. Zene és mozgás.</p> <p>Dallamrögtönzés.</p> <p>Ötfokú hangsor, hétfokú hangsor.</p> <p>Szám és hang. Vándorló dó-hang. Belső hallás.</p>	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	2. Zenei befogadás	Javasolt óraszám/ helyi óraszám: 36 óra/ 36 óra
Előzetes tudás	<p>Az 1–2 - 3. osztályban kialakított zenei készségek, képességek, attitűdök.</p> <p>A zenei hallás, zenei memória, megosztott figyelem, koncentráció, muzikalitás megfelelő szintje.</p>	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>A zenei befogadást elősegítő képességek erősítése.</p> <p>A koncentráció, a zenei memória, a zenei fantázia, a zenei történéseket megelőlegező képességek alakítása, fejlesztése.</p> <p>A belső hallás tudatosítása, erősítése.</p> <p>Ritmusok felismerése kottakép alapján.</p> <p>A dallamhallás képességének erősítése.</p> <p>A zenei hallás fejlesztése, az irányított figyelem alkalmazásának gyakorlása.</p> <p>Az irányított figyelmű zenehallgatás kialakítása, megfigyelési szempontok segítségével a zeneművek elemzése.</p> <p>Egyre hosszabb zenei részletek hallgatása.</p>	

	<p>Az emocionális érzékenység fejlesztése, differenciálás a zenei hangok, hangzások között. Vokális és instrumentális hangszínek felismerése, a hangszínhallás fejlesztése.</p> <p>A zenei memória fejlesztése.</p> <p>A figyelem irányultságának és intenzitásának fejlesztése.</p> <p>Összehasonlítás, azonosítás, megkülönböztetés, összefüggések felismerése képességének fejlesztése.</p> <p>Hangzás – név – jel kapcsolat felismerése.</p> <p>Auditív és motoros kapcsolat erősítése.</p> <p>Logikus, analógiás, perceptív és cselekvéses gondolkodás fejlesztése.</p>	
Ismeretek	Fejlesztési követelmények/ Tevékenységek	Kapcsolódási pontok
<p>2.1 BEFOGADÓI KOMPETENCIÁK FEJLESZTÉSE</p> <p>Hangok, hangzások</p> <p>Játékok, gyakorlatok a zenei fantázia erősítésére</p> <p>Történetek, érzések, élmények, hangulatok</p>	<p>Részvétel játékokban, gyakorlatokban a zenei fantázia és a belső hallás fejlesztésére.</p> <p>Konzonáns és diszsonáns hangzások felismerése, elemzése.</p> <p>A hangzás keltette érzések megfogalmazása.</p> <p>Történetek, érzések, élmények, hangulatok kifejezése zenei eszközök segítségével.</p> <p>Ritmus- és dallam megszólaltatása fokozatosan, emlékezetből.</p> <p>Alapritmusok, ütemfajták, egyszerű dallamotívumok felismerése kézzelről, színes kottáról, betűkottáról, kottaképről.</p> <p>Dallamok irányának, mozgásának követése, érzékelése.</p> <p>Egyszerűbb dallampárok összehasonlító megfigyelése: azonosság, hasonlóság, különbözőség.</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> Auditív figyelem, auditív differenciálás.</p> <p>Érzelmek kifejezése zenei hangok, dalok, dallamok segítségével.</p> <p><i>Matematika:</i> Az észlelés, érzékelés pontosságának fejlesztése.</p> <p>Figyelemfejlesztés.</p> <p>Motoros és auditív emlékezet fejlesztése.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> érzelmek, események leírása, a leírás alapján kép készítése különféle technikákkal.</p>

	Dallamsorok elemzése, összehasonlítása, jelölése. Dalok felismerése rövid zenei részlet alapján.	
2.2 ZENEHALLGATÁS Környezetünk hangjai Hangszerek hangzása, zenei hangok Egyidejű hangzások: zenekarok Kórusok hangzása: férfi, női, gyermek A tanult dalok különböző stílusú (klasszikus, népzenei, könnyűzenei) feldolgozásai Részletek cselekményes zeneművekből, klasszikus zenei művekből	A többször hallott, meghallgatott zenei részletek felismerése. A zenehallgatás tanult szabályainak a betartása. Egyre hosszabb zenei részletek irányított figyelmű meghallgatása, elemzése. Hangszerek hangjának felismerése, több hangszer egyidejű hangzásának felismerése. Kórusok hangjának, hangzásának megfigyelése. A hangzás különbségeinek megfigyelése.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Ritmussor, dallamsor. Dallampár. Kellemes és kellemetlen hangzás. Hangszer, kórus. Megfigyelési szempont.	

Súlyosan látássérült tanulókra vonatkozó kiegészítések:

Tudjon 10 dalt hangulatának megfelelően közösen énekelni, néhány dalt önállóan énekelni emlékezetből, legyen képes a tanult gyermekjátékokat, népi játékokat eljátszani. Vegyen részt improvizációs gyakorlatokban – jelenítse meg saját nevének ritmusát, dallamát. Ismerje fel a ritmusértékeket hangoztatás alapján. Használja a ritmushangszereket önállóan. Vegyen részt a ritmusgyakorlatokban. Legyen képes fegyelmezetten meghallgatni rövid zeneműveket, zenei részleteket (max. 3-4 perc).

Halmazottan sérült látássérült tanulókra vonatkozó kiegészítések:

Tudjon 10 dalt hangulatának megfelelően közösen énekelni, néhány dalt önállóan énekelni emlékezetből. Vegyen részt a gyermekjátékokban, népi játékokban. Vegyen részt a ritmusgyakorlatokban. Ismerje fel a ritmushangszereket és használja őket.

4. évfolyam végére elvárható követelmények:

- Tudja a tanult dalokat hangulatának megfelelően közösen énekelni emlékezetből, legyen képes a tanult gyermekjátékokat, népi játékokat eljátszani.
- Vegyen részt improvizációs gyakorlatokban, jelenítse meg saját nevének ritmusát, dallamát.
- Legyen gyakorlott a helyes légzéstechnikában, a szövegkezelésben, a dal hangulatának megfelelő előadásban.
- Ismerje fel a tanult ritmusértékeket hallás és kottakép alapján, használja a ritmushangszereket önállóan, gyakorlotta.
- Legyen ismerete a tanult kottákról (betűs, szám, színes, ötvonalas kotta).
- Ismerje fel a tanult szolmizációs hangok nevét és kézjelét, énekelje le azokat kézjelről tanári segítséggel.
- Vegyen részt növekvő önállósággal a ritmus-, az olvasó-, a kottakirakó gyakorlatokban.
- Legyen képes fegyelmetten meghallgatni rövid zeneművet, zenei részletet.
- Tudja élményét, érzelmét szóban, rajzban, mozgásban, játékos formában kifejezni.
- Tudja megjeleníteni mozgásban a negyedeket, nyolcadokat, figyeljen oda a testtartásra, mozgása legyen összehangolt.

A továbbhaladás feltételei:

- Tudjon emlékezetből felidézni és hangulatának megfelelően, közösen elénekelni néhány tanult dalt.
- Tudja eljátszani a tanult gyermekjátékokat, népi játékokat.
- Ismerje a tanult ritmusértékeket, tudja megszólaltatni, használja önállóan a ritmushangszereket.
- Ismerje a szolmizációs hangok nevét, kézjelét, helyét.
- Legyenek ismeretei a tanult kottákról.
- Tudjon rövid zeneművet, zenei részletet fegyelmetten meghallgatni.

A tanulók értékelése 4. évfolyamon:

A tanulók értékelése 4. évfolyamon érdemjegy formájában történik:

- jeles (5)
- jó (4)
- közepes (3)
- elégséges (2)
- elégtelen (1)

Összegzett tanulási	Kulturált, esztétikus közös és egyéni éneklés.
----------------------------	--

<p>eredmények a két évfolyamos ciklus végére</p>	<p>Az éneklési kedv és énekbátorság erősödése.</p> <p>Énekhang, éneklési kedv fejlődése, részvétel a különféle éneklési játékokban, gyakorlatokban.</p> <p>Ismeretek a tanult dalok kapcsán (tartalom, hangulat, szerkezet).</p> <p>Dalcsokor összeállítása, kedvenc dalok választása.</p> <p>Képesség a hallás utáni daltanulásra.</p> <p>Részvétel kánonéneklésben.</p> <p>Muzikalitás, zenei hallás fejlődése.</p> <p>A zenei kreativitás fejlődése.</p> <p>Aktív részvétel a ritmikai, dallami és mozgásos improvizációkban.</p> <p>Az örömteli zenélés képességének átélése.</p> <p>Növekvő játékbátorság a zenei folyamatok mozgásos ábrázolása terén.</p> <p>Ritmusok felismerése, írása-olvasása, pontos megszólaltatása.</p> <p>A ritmusérzék fejlődése, aktív részvétel a ritmikus játékokban, gyakorlatokban.</p> <p>A tanult kották felismerése, olvasása, dallamok éneklése kották segítségével.</p> <p>Az írásbeli feladatok pontos kivitelezése tanári segítségnyújtás mellett.</p> <p>Egyre nagyobb fokú önállóság a zenei írás-olvasás terén.</p> <p>A zenei hallás, a zenei memória, a muzikalitás fejlődése.</p> <p>A többször hallott hangok, hangzások felismerése.</p> <p>Dalok felismerése jellemző részleteik alapján.</p> <p>A tanult hangszerek, kórusok hangjának, hangzásának felismerése, többszöri meghallgatás után.</p> <p>Zenei részletek irányított figyelmű hallgatása.</p> <p>Aktív befogadás, érzelmi átélés.</p>
---	--